

det af Eders Kongl. Maj:t gjorda; hvilket Riksdagen härigenom får hos Eders Kongl. Maj:t i underdånighet anmäla.

Riksdagen framhårdar etc.

Stockholm den 24 April 1880.

N:o 23.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 23 April 1880.
 — — — — Andra Kammaren den 24 — —

Riksdagens underdåniga skrifvelse, angående beviljadt anslag till fortsättning af statens jernvägsbyggnader samt i fråga om sättet för utgående af Jemtlands läns landstings bidrag till byggande af tvärbanan genom Jemtland.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 16 och Memorial N:o 23.)

S. A. K.

I den nådiga propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för fortsättande af arbetena ej mindre å *norra stambanan genom Norrland* än äfven å *tvärbanan emellan Torpshammar och riksgränsen* för år 1881 anvisa det belopp, som, efter afdrag af de utaf Jemtlands läns landsting såsom bidrag till tvärbanans byggande erbjudna 900,000 kronor, vore erforderligt, eller 5,100,000 kronor.

Denna nådiga framställning har blifvit af Riksdagen bifallen.

På grund af Eders Kongl. Maj:ts proposition antog 1873 års Riksdag, i underdånig skrifvelse den 2 Maj nämnda år, ett af *Jemtlands läns landsting* gjordt erbjudande att, såsom bidrag till byggande af tvärbanan mellan Torpshammar och riksgränsen, utan anspråk på aktier eller återbetalning lemna staten 900,000 kronor på de tider och med de vilkor i öfrigt, som Eders Kongl. Maj:t kunde finna skäligt bestämma; och har, uppå dertill af nämnda landsting gifven anledning, Eders Kongl. Maj:t sedermera genom nådigt bref den 16 Juni 1875 bestämt, att merberörda belopp, 900,000 kronor, skulle vara af landstinget inbetaldt före utgången af året näst före det, hvarunder tvärbanan emellan Sundsvall och Trondhem komme att i sin helhet för allmän trafik upplåtas; vid hvilket förhållande, och då, på sätt Styrelsen öfver statens jernvägsbyggnader upplyst, tvärbanan mellan Torpshammar och riksgränsen, äfvensom dess fortsättning inom Norge, kan antagas blifva färdig och för trafik öppnad redan inom Augusti månad 1882, Jemtlands läns landsting lærer böra före slutet af år 1881 inbetala sitt meranämnda bidrag.

Af det den nådiga propositionen angående statsverkets tillstånd och behof bifogade statsrådsprotokoll (bil. N:o 6 c) inhemtas, att landstinget, som erhållit Eders Kongl. Maj:ts godkännande å sitt beslut att för ifrågavarande ändamål upptaga ett lån på högst 40 års amortering, funnit, att vilkoren för ett sådant lån antagligen skulle blifva särdeles hårda, då landstinget vore hänvisadt att söka detsamma ensamt å den inhemska penningemarknaden, och med anledning deraf anhållit, att staten ville i samband med sina lånetransaktioner upplåna ifrågavarande summa mot erhållande af landstingets förbindelse att till staten årligen betala den vid låneuppgörelsen fastställda amortering och ränta, dock med förbehåll för landstinget att genom en större amortering tidigare afbürda sig skulden, om landstinget funne sådant med sin fördel och betalningsförmåga förenligt.

Enär en sådan anordning af Eders Kongl. Maj:t ansetts innefatta endast en fördelning på längre tid af inbetalningen af Jemtlands landstings penningebidrag till statens stambana, och då det vore antagligt att det ganska betydande bidragets börda derigenom kunde lindras, utan att statens utgifter i någon mån förökades, samt landstingets betalningsförbindelse syntes innebära full säkerhet för statsverket, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen, att Riksgäldskontoret måtte erhålla bemyndigande att under år 1881 till Styrelsen öfver statens jernvägsbyggnader utbetala 900,000 kronor till fullbordande af tvärbanan mellan Torpshammar och riksgränsen, mot förbindelse af Jemtlands landsting att till Riksgäldskontoret årligen betala det belopp, som Fullmäktige i Riks-

gäldskontoret funne erforderligt till bestridande af statens utgifter för ränta å och amortering af statens motsvarande lån, dock med rätt för landstinget att, der det så önskade, genom en större amortering tidigare afbördas sig skulden.

Riksdagen har ansett statens mellankomst i förevarande fall dels vara i sig själf mindre lämplig, dels ock kunna såsom exempel för framtiden medföra olägenheter och möjligen leda till anspråk, som staten syntes böra låta sig angeläget vara att tillbakavisa. Andra större och mindre kommuner hafva själfva måst anskaffa medel till åtagna utgifters bestridande; andra län hafva genom enskilda jernvägars byggande gjort stora uppoffringar för sitt kommunikationsväsende; och om än beloppet af Jemtlands läns landstings ifrågavarande bidrag ej är obetydligt, äro dock de fördelar, länet erhållit genom statsbanan, ojemförligt betydligare. Erbjudandet, utan alla förbehåll, af berörda bidrag har tvifvelsutän i sin mån bidragit till beslutet om jernbanans byggande på sätt som skett; och statens upplåning för ifrågavarande jernvägsanläggning är redan så stor, att det ej syntes Riksdagen vara skäligt att för omförmälda ändamål ytterligare öka densamma; hvartill kommer, att uppläggande af ett särskildt lån ej torde kunna ifrågasättas, men att å andra sidan indragande från utlandet af det behöfliga beloppet skulle under nuvarande förhållanden vara allt annat än gagneligt.

Sedan landstingets underdåniga ansökning i Oktober månad år 1878 till Eders Kongl. Maj:t ingafs, hafva ock förhållandena så till vida förändrat sig, att det nu ej bör vara för landstinget svårt att genom egen upplåning på ganska billiga vilkor anskaffa de för fullgörande af dess åtagande erforderliga medlen, samt att den på många år fördelade bördan för landstinget af ett sådant låns förräntande och amortering ej kan blifva särdeles betungande.

Riksdagen har fördenskull ansett sig ej kunna till Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande förslag lemna sitt bifall.

Med underdånigt tillkännagifvande häraf, framhärda Riksdagen etc.

Stockholm den 24 April 1880.
